

SYYSKUU

Henriikka Tavi

SYYSKUU

Osuuskunta Poesia

© Henriikka Tavi, 2012
graafinen suunnittelu Elina Saarinen
kansi Elina Saarinen
kannen kuva Sami Perttilä
taitto Henriikka Tavi
painatus Hansaprint 2012
ISBN 978-952-5954-53-1
ISBN 978-952-5954-54-8 (pdf)

1.9.

rauha onkin horisontaalista
mieli hymyilee itsensä reunoilla
näin minä saattaisin tehdä

2.9.

Vettä me olemme kokeneet jotain yhdessä, ei sitä melkein huomaa mutta odottamatta vettä. Äänettömät salamat valkaisevat taivaan on vaikea erottaa tuttuja piirteitä hänessä. Huulet turvoksissa alkaisi jotenkin elää sellaisessa talossa joka on tuolla lailla siivottu hiljaiseksi ehkä se ruokkii sinua, ja aihe menisi nopeasti ohi, lorisisi Kohta paukkuu pelottavan kovaa, minun teki niin mieli, niin mieli.

Niin mieli pakenee kuin nääntynyt houkuttelemaan tuota ukkosmyrskyä, sen ajan pystyn hengittämään vapaasti. Sitten sää kylmeni. Minä haluan höllätä otettani nyt.

3.9. Kannelmäki

Keskittyneen seuraamisesta saatava
etuoikeutettu nautinto
kirjoihinsa uponnut valaisee
pulleasohvaisen huoneen.
Minulla on hyvä olo
ei ainoastaan tänään
vaan minulla on hyvä olo ja
ja on iloista olla
eikä pelkkä yleinen olemassaolon huuma
vaan minun on mukava olla.

4.9. *Kannelmäki*

Kasvot asetellaan
Sanat asetellaan huolellisesti
hyvien kokemusten houkuttamana
- ihmeellistä! ja kiirettä
kerrassaan mukavaa
ja ok:

olen tuntenut iloa

5.9. Kannelmäki

Kalisevat sälekaihtimet ja olet toisenlainen
vakava banaanikärpäsongelma
ihan joka hetki en usko että lämpö lisääntyy
kun aika kulkee ohi
että valaistut kohdat lisääntyvät, pienet palelevat pälvet
ihan joka hetki en usko niin

6.9. Lasipalatsi

valo, pimeä, tuuli, epätuuli: teitä vain katselen silmät
tyhjänpäiväisinä yrittäen asetella jotenkin freesisti,

nouskaa nyt ylös sanoista
tuoreina kuin olisitte jo
odottamassa, vaikka aivo seisoo kuin aikatalo

ymmärrän sen

arkkitehtonista hienoutta: ja puut, teilläkin on
vain lehdet, ja lehdillä vastaavasti puut:

lamppupuilla lamppulehdet
niin kuin lehdillä

joiden takana raitiovaunu menee oikealle on
puut joiden takaa raitiovaunu menee vasemmalle

7.9. Töölo

Mistä rakentuvat päivät yhden pitsipaitaisen ympärille
kaupungissa jossa ei olla ihan kotona vielä
yhden sun toisen selkä on rikki ja aina tuntuu että on
jotain liikaa, että jotain pitäisi vain ottaa pois
minä olen hieronut tätä sopua kasvoiltani hitaasti oman
pääni sisään ajatus kerrallaan sen harmaan aamun
sumun läpi ja se yksi jonka suu ei taivu puhumiseen ja
minä tunnen kuinka pelko siirtyy paikasta toiseen ja
painuu syvemmälle,

mutta en minä varsinaisesti pelkää

9.9.

10.9. Kannelmäki

jotain utopiasta
ja todellisuudesta ja osasta joka on minun
on osa todellisuutta ja
ehkä utopiaa, jonkinlaista

11.9. *Kannelmäki*

Kaivinkoneen ääni
nostaa maasta kaiken mitä tarvitset
ja kaiken mitä tulee mieleesi
eikä aivan kaikkea sentään
kaivinkoneen ääni

12.9.

13.9.

14.9.

15.9.

16.9. *Kannelmäki*

kuin kaataa käsilaukku lattialle
puhelimien löytämisen toivossa
joku on levittänyt rotkoa
tasanteeksi ja kuormannut vielä romuluista soraa
tästä mennään nyt vaivalloisesti
ihan kuin maa nousisi, vaikka se vain lepää.

17.9.

18.9.

19.9. Haapsalu

voisi nukkua vielä, mutta ei vaan voisi
väsymys ja pirteys sekoittuvat umpikujaksi

joka on nyt sade oven edessä. Ei haaveellinen kauneuskaan

riitä telkeytymään vapaaksi
vaikka rantaviivaakin on enemmän kuin ehtii piirtää.

Sumu ja
aika kiristyy kuin verkkosukkahousut joulukinkun
ympäriälle kunnes päähän kasvaa lieri

karuselli tuolla rannassa
että tähänkin tuli vankila. Huvila!

Kärsimättömään kysymykseen kärsivällinen vastaus
()
Piikikkääseen kysymykseen ympäripyöreä vastaus
()

Rakkaus on oppivainen liike näkökulmissa toiseen
ja ajatus tulee vastaan, ajatus siellä takana

20.9. Haapsalu

Saada aikaan: saada ujutettua sinne jotain
kolmiulotteista kuin savesta
käynnissä olevaan expresskaruselliin
- pelottaa myös onnistua siinä. Joko kovalla nopeudella
juosten peräkanaa, niin kuin aika muka olisi kana tai
hitaasti johtoja asetellen kuin Mikael Brygger soittaa
vahingossa

kokea sen läikkyvän kuperassa Spinoza -12,75 diopteria

ja vaikka pimeys onkin joka päivä pimeämpää
siitä huolimatta että elämme kahden yön välissä

juuri sinne me kaipaamme eniten kuin
peiton alle, television syliin

21.9. *Haapsalu*

Näppäimistöön jää helposti kiinni.
Olen onnellinen kun puhuit
todennäköisesti sunnuntaista.
Rakastettu astianpesukone
oli aika mikä tahansa
sen järjellisyys.
Sinä meistä käytät sitä.
Minä meistä lämmitän herneet.

21.9. Haapsalu

Varoittava esimerkki:

“Antautumista, antautumista”

(Heidi Liehu) tänään piti harjoitella

mutta kun lakkasin kynnet noita aktivoitui

=

ei oma itse.

se on jonkilaista kiipeämistä kulmikkain lyönnein

Kaikki ilmansuunnat laajentavat selkää,

Päivän mitaksi riittäisi:

pitkä kävely, vähän lukemista, Point Pleasant.

22.9. Haapsalu

pieni kissa saattoi meidät rantaan
pehmosammakko ja
oksanpaikka, joka menneitä muistaa

23.9. *bussissa*

Heinäpaaluja betonijyriä
omenapuita ihan muina miehinä naamat tielle päin
ei meillä vaan Suomessa minä
nautin sinun kyljestäsi ja sitten
hieman epämiellyttävämpi ajatus jossa
halu vahingoittaa näkyy selvästi.

24.9.

25.9.

26.9.

27.9.

28.9.

29.9.

30.9.

31.9. Kannelmäki (Göteborg)

Kahden merkkihenkilön kohdatessa,
kumman pitäisi sanoa: "Onpa hauska tavata,
mutta nolottavat nämä kynnet
eikä tänä vuonna sitten ollenkaan kesää."
On jo olemassa kielen tuolle puolelle menevä runous,
se on varsinainen creolism
mitä tarkoittaa creolism?

Minä olen tottunut ottamaan tarvittaessa takseja ja
jokaisen maalauksen vieressä on elinvuodet
mutta lento menee oikein hyvin.

Ihana jatkuvuus, elämän ihana jatkuvuus
rakkauden määritelmä nro 2.

32.9.

33.9. Pauliinalle

Mikä kaikki täällä on rakkautta,
mene suoraan sitä kohti. Minun aamuni on ihana ja
minun.

olla ja sotata. Enkä
muistanut kertoa että löysin universaalín oven
josta lähtee mm. polku ja puro kohti kumpuilevaa taustaa,
pöytälasíulappaa valaisee pittoreski majakka ja juuri nyt
tulee uutukainen kausi, kauniisti ripustettu
kuin kuu eikä puute kasva siinä keskellä vaan
vuohet. Miten niin vuohet? ei, vaan
kaikki suunnat, ne tulevat
lahjoja norjissa käsissään, lahjoja, lahjoja
ojennellen ja
pyörittelevät kampauksen erikoiseksi myttyräksi
istummeko silloin pöydissä joissa on valkoiset
pöytäliinat?
se olisi hauskaa, hauskaa on myös
kaadettu vaahteranlehtikasa, minä itse olen sen kaatanut,
ehkä sekin on rakkautta, siinä on niin kaunis valo ja
se pitää niin paljon hauskaa kuin on mahdollista

34.9. *Savilankatu*

ystävystymään
poismenevyytemme kanssa.

35.9. Savilankatu

mummi on joka päivä vanhempi

36.9.

Ei saa kysyä. Mikään ei liiku niin kauan kuin on
pysähtynyt sen eteen kysymys kuin huutomerkki.

Miten hassun samanikäisiä olemmekaan.

37.9.

38.9.

39.9.

40.9.

41.9.

42.9.

43.9.

44.9. Kerava

Kirjoittaa joka välissä, puolihuolimattomasti kuin luonto.

Tulee aina jotain luonnollisempaa
poikkeuksellinen määrä lehtiä kahlattavaksi
Keuda-talon pyörätelineiden välistä
Musiikkiopisto,
Hyväilevän yksinäisten pianonsoittoiltojen olisi pitänyt
jatkaa vrt.

lämpimän jääkaapin hajuinen huoneisto
lentomelua, Elannon paistopiste

Ei enää pääsyä niin kosketinkovaan yksinäisyyteen
niin etäälle

Asematunneliin pääsi junalla

ala-asteella harjoittelematta jääneet pianoläksyt
vaihdetaan suklaalevyyn, koulumatka kuin bumerangi
takaisin kotiin Kuitenkin rohkeasti mennä muiden
joukkoon niin kuin kävisi tätä koulua ja

miten selvästi se näkyy

kaikesta mikä katsoo minua

45.9.
46.9.
47.9.
48.9.
49.9.
50.9.
51.9.
52.9.
53.9.
54.9.
55.9.
56.9.
57.9.
58.9.
59.9.
60.9.
64.9.

65.9. Töölo

ei saa viedä niin suurta alaa maailmasta
hiljaisuus klo 23 miljoonaa ihmistä kohtaan
yksi valas ja yksi norsu
ei kännijatkoja
jokin mielestä pudonnut ajatus tuntuu kuin
henki leviäisi orgaanisuutemme
herättämä kauhu viedään
biojäteastia usein

66.9.

Tuttua ihmistä katsottaessa silmät
enemmänkin peittävät
Mistä päin sinä olet tullut?
Entä missä asut?

67.9. Oulunkylä

Pahan ja hyvän suhde yhden suhde

aksiooma

ekseema

tuhkaihottuma

tarttu sukupuoliteitse

olisipa kesä

mutta on kaikkea muuta

kaksi märkää hauvaa

suurissa rukkasissa

68.9.

69.9.

7°.9.

Aurinko nousee tänään Helsingissä kello 8:05
Aurinko laskee tänään Helsingissä kello 16:03

Päivän pituus 7 tuntia 58 minuuttia.
Yön pituus 16 tuntia 2 minuuttia.

71.9. *Inho*

matala sohvapöytä
joka muistuttaa ruumiinavausta.
hengitystään pidättää mies
lyhytnaamainen kuin nuorempi
konstaapeli Derrickistä

72.9.

73.9.

74.9. *Pohjois-Haagan kirjasto*

ois uusinta muttei jaksais, en mäkään kyllä jaksais
on ollut kaikenlaista viivästystä, muutettu edestakaisin
ja sinun raivostuttava itsepäisyytesi silhuettina
taivaanrannassa radiotorni, sisäilma sakeaa
enkä ole oikein tyytyväinen juuri nyt

ja vaikka pinnat nurkkia myöten putsattu
paksu kerros meikkiä
huonoa elämää viettävien elinten päällä
mutta onneksi yhdestä nurkasta vetää. Tie joka
kiertää vuotta paksuntaen

ja nyt minä asetun tähän keskelle ja annan paksuuntua,
ei millään pahalla muttei millään hyvälläkään

75.9. *Lasipalatsi*

eikö elämäsi ole tyhjää, heteronainen
kun jatkat jatkojasi aikuisten kesken alkoholin käyttö
mutta minun on voitava luottaa itseeni tapahtumat
syntyivät tyhjästä. Ja minä sanoin
saadakseni sanoa
sulje nyt se tietokone pimeästä joulunodotuksesta esiin
pulppuava rinta miten käy on siihen valmis

76.9.

77.9.

78.9. Pohjois-Haaga

metsä on neliö ja sen jokaista laitaa reunustaa moottoritie
mutta hyvä että se sentään mahtuu tähän meteliin
sammaleiseen ropinaan voi unohtua kuin
kotiinsa sitten kun on vihdoon siellä
kukaan ei ole vihainen minulle tänään ja
vaikka pitäisi otsaansa kuinka rytyssä
ei voi kauko-ohjailla toista

77.9.

78.9.

79.9.

80.9.

81.9. Fiskars

Yhtäkkiä näin kasvoiltasi valuvan miehen
parta kuin naava puroina kuusen runkoa pitkin.
Tämäkin kirkko oli uimahalli Neuvostoliiton aikoihin
Nuoren Voiman Liiton, miten
Nietzsche kirjoitetaan

kahden ja kolmenkymppin välillä imimme toisistamme
sen mikä itseltämme puuttuu:

sinä pitämään itsestäsi kiinni
ja minä ratkomaan sen irti. Seuravaksi on maanantai,
ikkunassa sirittävä päivänpaiste luopumisen
sijaan
haalia lisää

seuraavaksi opittava omansa uudestaan. Olemaan
kunnolla

vähän niin kuin syödä janoonsa

82.9.

83.9.

84.9.

85.9.

86.9.

87.9. Savilankatu

Saada suu kiinni ennen kuin se avautuu
Rauhalat eteläisessä Amerikassa
Thomas Möhlman kuuntelee kappaletta Coral Variations
ennustettavuus eli
että ei taannu Pienet taidekäsitömyyjäiset
olen lukenut filosofiaa ja miten elää
 ja sanoa että lopulta kuin toista
sinua: lisäonnea. Olet auttanut minua ja
se on auttanut minua.

MIKÄ ON KAKSITOISTA?

Kaikki tietävät, että ”runouden kirjoittamisella ei elä”. Tämänhetkinen Euroopan komission virallistama köyhyysraja on Suomessa 1080 euroa kuussa. Yhtä runokirjaa myydään keskimäärin 200–400 kappaletta. Jos noudetaan Kirjailijaliiton suositustaksoja, kirjailija saa tekijänoikeuspalkkiota 21% teoksen tuotosta, 2–3 euroa/myyty kirja. Mikäli runoilija siis haluaisi elää puhtaasti tekijänoikeustuotoilla, hänen tulisi kirjoittaa vuodessa keskimäärin 24 runoteosta.

Tarvepainatuksen ja erilaisten digitaalisten julkaisulustojen myötä tilanne on muodostunut runoilijan kannalta hieman suotuisammaksi. Runokirjojen julkaisemiseen ei enää välttämättä tarvita alkupääomaa. Koska kaupallisten kustantamojen rahakassoja ei enää periaatteessa tarvita, runouden on mahdollista itsenäistyä ja todellakin muodostua sellaiseksi ”äärimmäiseksi pienyrittäjyydeksi”, jollaiseksi Charles Bernstein on sitä kuvannut. Jos runoilija esimerkiksi painattaa omat kirjansa jonkin tarvepainatuspalvelun kautta ja toimii itse omien kirjojensa taittajana, hänen on mahdollista päästä köyhyysrajan yläpuolelle julkaisemalla yksi runoteos kuukaudessa: 12 teosta vuodessa.

Edellä esitetty ajatusleikki itseään elättävästä runoilijasta antaa ulkoiset raamit 12:lle. Teos koostuu 12:sta runokirjasta (tai kirjan muotoa tutkivasta teoksesta), jotka ilmestyvät kuukausittain vuoden 2012 aikana. Jokainen kirjoista nimetään kirjoituskuukauden mukaan: *Tammikuu*, *Helmikuu*, *Maaliskuu*, *Huhtikuu*, *Toukokuu*, *Kesäkuu*,

Heinäkuu, Elokuu, Syyskuu, Lokakuu, Marraskuu, Joulukuu. Kirja tulee kirjoittaa valmiiksi kalenterikuukauden aikana ja sen on oltava julkaisukynnyksen ylittävä korkeatasoinen, kaunokirjallinen teos. Osuuskunta Poesia julkaisee kunkin kirjan aina seuraavan kalenterikuukauden kuluessa. Aikaraja on kirjallisen laadun lisäksi ainoa kaunokirjallinen rajoite, johon olen koko teossarjassa sitoutunut. Kirjallisen laadun pyrin varmistamaan siten, että luetutan teosta luotettavilla kollegoillani. Kaikilla sarjan osilla on oma, erikseen nimetty kustannustoimittajansa, joka määrittelee mikä on julkaisukelpoista.

12 liittyy Jyväskylän yliopiston kirjoittamisen laitoksella aloittamiini jatko-opintoihin, joiden tutkimuskysymyksiä ovat mm. runoilijakuvan (ja runoilijan työnkuvan) muutos ja *print on demand* -julkaiseminen. Teatteriohjaaja Lija Fischer ja Vapaa vyöhyke -työryhmä toteuttavat 12:n kanssa samanaikaisesti sen sisarteoksen, monitaiteisen runoesityssarja 12:en.

Syyskuun teoskonsepti on klassinen ja jo moneen kertaan käytetty: kirjoittaa runo päivässä. Kuitenkin tuntui siltä, että 12:n tapainen, vahvasti kirjoittamisen ajallisuutta tematisoiva teos kaipaa myös kirjaa, joka koostuu päivittäin kirjoitetuista runoista. Alun perin oli tarkoitus kirjoittaa kirja valmiiksi säntillisesti syyskuun 2012 aikana. *Elokuun* tekeminen venyi kuitenkin yli syyskuun aina lokakuulle saakka, eivätkä rahkeeni riittäneet päivittäisestä kirjoitusrutiinista kiinnipitämiseen. Tästä johtuen 12-blogista tuttu ”venytetty ajanlasku” tuli dokumentoitua myös *Syyskuu*-teokseen. 12-sarjan Syyskuussa on runoja 31 kappaletta (niin kuin oikeassakin syyskuussa), mutta päiviä kokonaista 87.

Syyskuun kustannustoimittajana toimi Miia Toivio, jonka viisaat ja syvällisen ymmärtävät kommentit olivat suuri apu kirjan viimeistelyssä. 12-projektin etenemistä voi seurata siihen liittyvässä blogissa: henriikkatavi.wordpress.com. 12-esityssarjan esityksistä saa tietoa esityssarjan nettisivuilta: kaksitoista.blogspot.com

